

Vergaderjaar 2025–2026

36 800 IV

Vaststelling van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2026

Nr. 23

VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 13 november 2025

De vaste commissie voor Koninkrijksrelaties, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden.

De vragen zijn op 2 oktober 2025 voorgelegd aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Bij brief van 11 november 2025 zijn ze door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beantwoord.

Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De fungerend voorzitter van de commissie,
Mutluer

De griffier van de commissie,
Hessing-Puts

1

Kan uitgebreid worden aangegeven hoe de bancaire dienstverlening op de eilanden wordt verbeterd?

Antwoord:

De Minister van Financiën is systeemverantwoordelijk voor de financiële markten van Bonaire, Saba en Sint Eustatius als bijzondere gemeenten van het Koninkrijk. Bij brief van 24 april 2025 (Kamerstukken II 2024–2025, 32 013, nr. 305) heeft de Minister van Financiën uw Kamer geïnformeerd over dat het huidige aanbod van bancaire dienstverlening op Saba en Sint Eustatius momenteel niet voldoet aan de voorwaarden die het Ministerie van Financiën hiervoor heeft geformuleerd. De Minister heeft uw Kamer in die brief ook geïnformeerd over voorgenomen verbeteringen. Zo is ING voornemens om eind 2026 bancaire diensten in Amerikaanse dollars aan te bieden op Saba en Sint Eustatius en daar ook fysieke kantoren te openen. Daarnaast gaat de Nederlandsche Bank geldautomaten op Saba en Sint Eustatius aanbieden en beheren, om toegang tot contant geld te waarborgen. In eerdergenoemde brief gaf de Minister van Financiën ook aan het zetelvereiste voor Saba en Sint Eustatius te verlichten, wat per 1 juli jl. heeft plaatsgevonden. Deze verlichting van het zetelvereiste maakt het voor banken uit Europees Nederland mogelijk om vanuit een bijkantoor op Saba en/of Sint Eustatius bancaire diensten te verlenen, zolang dit beperkt blijft tot die eilanden. Deze verlichting van het zetelvereiste ziet niet op Bonaire omdat de financiële markt aldaar geen tekenen van marktfalen vertoont en het niveau van bancaire dienstverlening niet ondermaats is, ook gelet op het niveau in de regio en in verhouding tot het aantal inwoners en bedrijven. Als er relevante ontwikkelingen zijn met betrekking tot het voorgaande, wordt uw Kamer vanzelfsprekend hierover geïnformeerd.

2

Kan worden aangegeven of en hoe de investeringen in opsporing, vervolging en berechting onder druk staan door capaciteitstekorten?

Antwoord:

De investeringen in opsporing, vervolging en berechting zijn van essentieel belang voor de versterking van de rechtshandavingsketens van Aruba, Curaçao en Sint Maarten.

De investeringen zijn vaak gericht op samenwerking tussen lokale diensten en diensten die in het Koninkrijk actief zijn. Dit wordt bemoeilijkt door capaciteitsproblemen bij de diensten van Aruba, Curaçao en Sint Maarten. De uitvoeringskracht is beperkt en werving van lokaal personeel is lastig vanwege de kleine schaal. De afgelopen jaren wordt er daarom bij investeringen kritisch gekeken naar de uitvoeringskracht en het absorptievermogen. Waar nodig maken we aanvullende afspraken.

Rechtshandhaving is een landsaangelegenheid. De Ministers van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Nederland zetten zich samen in om de capaciteitsproblematiek op termijn het hoofd te bieden. Ook werkt Nederland met Aruba, Curaçao en Sint Maarten aan het verbeteren van de detentiecapaciteit.

3

Vallen ambtsmisdrijven van openbaar bestuurders ook onder de duurzame ondermijningsaanpak? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe wordt hierin geïnvesteerd?

Antwoord:

Ja. De financiële middelen die Nederland ter beschikking stelt aan het Recherchesamenwerkingsteam, de Openbaar Ministeries en het Gemeenschappelijk Hof van Justitie stellen deze diensten in staat om essentiële

capaciteit en expertise aan te trekken en onderzoek te doen naar ondermijnende criminaliteit met een sterk financieel economisch karakter, zoals belastingfraude, verduistering van overheidsgeld, vervalsing van documenten en witwassen. Met de beschikbare middelen zijn grote strafrechtelijke onderzoeken uitgevoerd naar onder andere *politically exposed persons* (PEPs), medewerkers van (overheids)bedrijven en andere betrokkenen.

4

Wat gaat u concreet doen met de middelen voor verbeteringen van de huidige detentieomstandigheden?

Antwoord:

Van de in totaal beschikbare € 30 mln. gaat € 20 mln. naar nieuwbouw (Detentie – Vastgoed). Hiervoor is een meerjarige overeenkomst met de United Nations Office for Project Services (UNOPS) en Sint Maarten afgesloten. De aanbestedingsprocedure voor een aannemer is in de afrondende fase en naar verwachting zullen nog dit jaar de eerste bouwwerkzaamheden van start gaan.

De € 10 mln. «Detentie – Algemeen» zullen grotendeels ten goede komen aan het verbeteren van onderdelen van het gevangeniswezen die al langere tijd in Sint Maarten niet op orde zijn, maar niet vallen onder de bouw van een nieuwe gevangenis. De afgelopen jaren zijn deze middelen onder meer besteed aan ondersteuning door de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) door onder meer opleidingen, een subsidie voor noodzakelijke verbeteringen aan het huidige gevangenisgebouw en een ondersteuningsprogramma door het National Recovery Program Bureau (NRPB) van Sint Maarten. Voor de komende jaren ben ik voornemens een meerjarige overeenkomst aan te gaan met Sint Maarten en de United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), waarbij UNODC Sint Maarten onder andere ondersteuning zal bieden bij verbetering van de bedrijfsvoering en het equiperen van de organisatie voor de transitie naar nieuwbouw. Sint Maarten en UNODC zijn dit jaar al een overeenkomst aangegaan voor het komende jaar, waarmee dit programma nu al wordt opgestart.

5

Welke doelen zijn gesteld voor de samenwerking tussen de Fiscale inlichting- en opsporingsdienst Nederland (FIOD) en het Arubaanse Fiscale inlichting- en opsporingsteam (FIOT) om de aanpak van belastingfraude te intensiveren?

Antwoord:

In 2026 start een samenwerking tussen de FIOD in Nederland en het FIOT op Aruba. Het doel is om de strafrechtelijke handhaving op het terrein van financiële en fiscale criminaliteit te versterken. De FIOD zal het FIOT inhoudelijke en organisatorische adviezen verstrekken omtrent complexe fraudezaken en tevens aan kennisoverdracht doen. De FIOD ondersteunt niet de feitelijke uitvoering van de werkzaamheden door het FIOT.

6

Kunt u aangeven waarom er –950.000 euro wordt verschoven in 2026 bij «2) Recherche capaciteit»? Is dit in feite een bezuiniging op de capaciteit? Zo ja, waarom wordt de bezuiniging uitgevoerd?

Antwoord:

Het betreft een mutatie van de begroting van BZK naar JenV ter compensatie van loon- en prijsontwikkelingen. Deze mutatie is verwerkt in de Voorjaarsnota, waar die normaliter plaatsvindt bij Najaarsnota in het

voorgaande jaar. Het betreft geen bezuiniging, maar een reguliere correctie van de inflatie conform het financieringsconvenant BZK-JenV.

7

Kunt u aangeven waarom er sinds 2.024 jaar op jaar minder geld wordt uitgegeven aan «Detentie – Algemeen», terwijl wordt aangegeven dat daar investeringen nodig zijn?

Antwoord:

Deze € 10 mln. was eerder verdeeld over vijf begrotingsjaren, dus zijnde € 2 mln. per jaar. De uitvoeringscapaciteit van Sint Maarten bleek echter te beperkt om dit bedrag jaarlijks effectief te kunnen besteden. Bovendien voorzien we op langere termijn noodzaak tot ondersteuning, in ieder geval tot de oplevering van de nieuwbouw in 2028 en de eerste periode van ingebruikname. Daarom zijn per ontwerpbegroting 2025 middels een kasschuif de resterende middelen verspreid over een groter aantal begrotingsjaren, eindigend in 2029. Het totale beschikbare bedrag blijft hetzelfde.

8

Is de 71fte van de KMar voor ondersteuning grensbewaking volledig opgevuld? Heeft u daarnaast zicht of er behoefte is aan meer capaciteit?

Antwoord:

De KMar heeft mij geïnformeerd dat naar verwachting in begin 2026 alle 71 fte op Curaçao, Aruba en Sint Maarten zullen zijn geplaatst. Dit aantal is in overeenstemming met de afspraken die voortvloeien uit het Protocol versterking grenstoezicht. De inzet is gericht op de overdracht van kennis en expertise (twinning) aan de lokale diensten. Het is de verantwoordelijkheid van de Landen zelf om de lokale capaciteit op peil te brengen en te borgen. Het Protocol versterking grenstoezicht wordt momenteel geëvalueerd. Deze evaluatie biedt de betrokken partijen de gelegenheid om hun ervaringen, bevindingen en eventuele aandachtspunten met betrekking tot de uitvoering en verdere invulling van het protocol in te brengen.

9

Hoe zal de 10 miljoen euro in 2026 worden besteed voor de haven van Saba?

Antwoord:

De eerste termijn voor het project Zeehaven Black Rocks bedraagt € 30 mln. en is in april 2025 overgemaakt. Op basis van de voortgang van het project in 2025 zal worden bepaald wanneer ook de tweede termijn van € 10 mln. in 2026 beschikbaar wordt gesteld. Deze middelen worden uitgekeerd in aanvulling op de eerder door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat toegekende middelen.

Saba heeft met Ballast Nedam een totaalcontract afgesloten voor de bouw van de zeehaven. De toegekende bedragen mogen slechts worden besteed aan het project Zeehaven Black Rocks. In 2026 zullen de middelen hoofdzakelijk besteed worden aan landzijdige werken (landside works) en maritieme werken (marine works). Er moet onder andere gedacht worden aan de aanleg van steigerconstructies voor het afmeren van schepen, golfbrekers ter bescherming tegen golven en stormen, en bouw van pieren en los- en laadinstallaties. Daarnaast zal er verder gewerkt worden aan de wegverbindingen van en naar de haven en aanleg van nutsvoorzieningen zoals elektriciteit en water.

10

Hoe bent u van plan de achterstanden van de jaarrekeningen van de autonome landen aan te pakken?»

Antwoord:

Het financieel beheer is een landsaangelegenheid. In het kader van de landspakketten wordt al enige jaren met de landen samengewerkt aan verbetering van het financieel beheer. Daardoor kunnen de achterstanden bij de jaarrekening worden ingelopen. Verbetering van het financieel beheer is ook één van de randvoorwaarden voor effectief begrotingsbeleid en de ontwikkeling wordt op grond van de wetgeving gemonitord door het College (Aruba) financieel toezicht.

11

Wat zijn de consequenties als blijkt dat niet aan de voorwaarden van de bijzondere uitkering voor de Zeehaven Saba is voldaan?

Antwoord:

Aan de hand van de vastgestelde jaarrekeningen 2025 en 2026 wordt bepaald of aan de voorschriften is voldaan, zoals bedoeld in artikel 29 van de Wet financiën Bonaire, Sint Eustatius en Saba (FinBES) en kan wanneer er niet aan de voorwaarden wordt voldaan het eventueel teveel aan het openbaar lichaam betaalde bedrag worden teruggevorderd.